gelsvas smėlis – pasiektas 20–80 cm gylyje nuo žemės paviršiaus.

Aptikti palaikai laidoti 0,45–1,7 m gylyje mediniuose karstuose (tik kapas 1 be karsto), maždaug 1,7–2 m ilgio ir 30–90 cm pločio. Mirusieji buvo palaidoti aukštielninki, galva į R (apie 80°–110°). Mirusiųjų biologinis amžius yra 30–40 m. (pagal kaukolės siūlių ir ilgųjų kaulų epifizių sukaulėjimą, dubenkaulio ausinio paviršiaus ir gaktikaulio pokyčius), visi vyriškosios lyties. Traumų ir patologijų nefiksuota, tik postmortaliniai lūžiai (2 pav.). Šalia vieno individo aptiktos įkapės ir neįskaitomas kario identifikacinis žetonas.

Ieškoti ispanų karių palaidojimai nebuvo aptikti. Aptiktų palaikų individų pilietybės nustatyti nepavyko. Pagal aprangos detales ir medicininius pleistrus bei drenažus sprendžiama, kad atidengti Antrojo pasaulinio karo karių palaidojimai.

2 pav. Kapas 1 duobėje 2 perkasoje 1 iš V. P. Dobeikio nuotr.

Fig. 2. Burial 1 in Pit 2 in Trench 1, as seen from the W.

The search for Blue Division Spanish Soldiers in Vilnius' Vingis Park Cemetery Complex

During the 2022 KVGT search for the remains of Spanish soldiers from the Blue Division buried in 1942 in Vilnius' Vingis Park Military Cemetery, the 36.5 m^2 trench (Fig. 1) excavated down to sterile soil exposed 13 pits, 4 remains, and a burial destroyed in the second half of the 20th century (Fig. 2). The individuals, all males, had a biological age of 30–40. Only post-mortem fractures without any traumas or pathoses were recorded. An analysis of the remains was made *in situ*, after which the remains were reburied. Based on the grave goods, it was determined that these were WWII burials, but none were Spanish soldiers.

Vincentas Gubinas

Melno sienos kapčiaus tyrimai Luišių kaimo ribose 2021 m.

2021 m. vykdyti Klaipėdos krašto sienos archeologiniai tyrimai, kurių tikslas buvo ištirti vieną išlikusį kapčių. Melno taikos sutartyje (1422 m.) buvo nustatyta siena tarp Vokiečių ordino ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bei Lenkijos karalystės. Šioje vietoje tarpvalstybinė siena išliko iki pat Antrojo pasaulinio karo. Keitėsi abipus sienos esančių valstybių pavadinimai, bet pati sienos vieta iš esmės nepakito, nors jos atskiros atkarpos buvo koreguojamos iki pat XIX a. pabaigos.

Tyrimams pasirinktas numeruotas sienos kaupas 312, esantis Luišių kaimo miške (Klai-

1 pav. Tyrinėtos vietos (apibrėžta geltonai) situacijos planas. V. Gubino brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigated site (marked in yellow).

pėdos r., Veiviržėnų sen.) (1 pav.). Tyrimų vieta yra atokiai nuo kelių, turistinių maršrutų, išskirtinių sienos ženklų čia nėra, sienos kaupas ir griovio liekanos natūroje matomi, tik išlikę vidutiniškai, apardyti šalia einančio miško keliuko. Kaupas yra ant kalvos, kuri XVIII a. Švėkšnos dvaro žemių plane pažymėta kaip „Gura Szalleykie pilis".

Tyrimų metu buvo atidengta 4x2 dydžio perkasa, orientuota taip, kad jos sienelė kirstų pusę kaupo, kad būtų galima užfiksuoti jo skerspjūvį (2 pav.). Tyrimų metu paaiškėjo, kad kaupas buvo supiltas iš gelsvos spalvos smėlio. Kaupą juosė vėliau užslinkęs griovys. Kapčiaus centrinėje dalyje taip pat buvo užfiksuotas užpiltas griovys. Šalia sienelės kapčiaus R pusėje fiksuota maišytu smėliu užpilta duobė. Buvo nuspręsta R dalyje iškasti 1x0,8 m dydžio perkasos pratesimą. Ištyrus šią duobę 1 m gylyje aptiktas 53x26x25 dydžio betoninis luitas su 4 cm skersmens įduba centre (3 pav.). Blokelis savo trumposiomis kraštinėmis orientuotas Š–P kryptimis. Apatinė jo dalis buvo nudažyta tamsiai raudonais dažais. Bloko paskirtis ir pagaminimo laikotarpis neaiškūs. Galbūt šis blokas buvo savotiškas geodezinis ženklas.

Atlikus archeologinius tyrimus paaiškėjo, kad kaupas supiltas iš gelsvo smėlio. Jį juosė vėliau užpiltas griovys. Centrinėje kaupo dalyje taip pat užfiksuotas griovys. Buvo rastas betoninis luitas, kurio pagaminimo laikotarpis ir paskirtis neaiški. Kapčius galėjo būti supiltas

2 pav. Perkasa iš P. V. Gubino nuotr.

Fig. 2. The trench, as seen from the S.

3 pav. Betoninis blokelis perkasoje iš PR. V. Gubino nuotr.

Fig. 3. The concrete block in the trench, as seen from the SE.

1939–1940 m. demarkuojant Vokietijos ir Lietuvos arba Vokietijos ir TSSR sieną. Pastarasis spėjimas, matyt, realesnis.

The 2021 investigation of Melno Border berm on the edge of Luišiai village

The 2021 investigation (one 8.8 m^2 trench for creating a cross-section) of the berm at the site of the border set on the edge of Luišiai village (Klaipėda District, W Lithuania) by the Treaty of Melno (1422) between Prussia and the Grand Duchy of Lithuania (Fig. 1) determined that it had been created using sand and was accompanied by a ditch (Fig. 2). The buried concrete block found beside the berm dates the berm to 1939–1940 (Fig. 3).

Linas Kvizikevičius,
Rimantas Zagreckas

Lietuvos partizanų užkasimo vietų paieškos Leipalingyje

2022 m. spalį–lapkritį KVGT atliko 1945–1952 m. laikotarpiu nužudytų Lietuvos partizanų ir jų rėmėjų palaikų užkasimo vietų paiešką buvusio NKVD–MVD būstinės kieme Leipalingyje, sklype Dzūkų g. 15 (UK 43184), ir šio kiemo artimiausioje aplinkoje, sklypuose Dzūkų g. 13, 17 ir Sodų g. 7 (Druskininkų sav., Leipalingio sen.). Šie tyrimai buvo pradėti 2021 m. ir jie suteikė naujų žinių apie tai, kad nužudytų ar žuvusiųjų asmenų palaikai, ko gero, nebuvo užkasinėjami prie buvusio „stribyno“

1 pav. Tyrinėtų vietų planas: 1 – kasinys – neperkasta žemė; 2 – kasinys – iš dalies perkasta žemė; 3 – kasinys – perkasta žemė; 4 – 2022 m. perkasos; 5 – 2021 m. perkasos; 6 – 2022 m. šurfas; 7 – 1991 m. perkasimo preliminari vieta, 8 – galima palaikų užkasimo vieta; 9 – 1991 m. kasinėjimų vieta. J. Dobeikienės brėž.

Fig. 1. Plan of the investigated sites: 1 – shovel test – undisturbed soil; 2 – shovel test – partially disturbed soil; 3 – shovel test – disturbed soil; 4 – 2022 trenches; 5 – 2021 trenches; 6 – 2022 test pit; 7 – preliminary location of the 1991 excavation, 8 – possible burial site. 9 – location of the 1991 digging.